

Tisztújítás után

Gál Katalint, az MKKE elnökét Lafferton Kálmán kérdezi

Az Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése (MKKE) januári tisztújítása óta nem telt el egy év, vissza van még a karácsonyi könyvforgalom, de talán még sem korai, hogy az új összetételű elnökség megszabta irányokról, az elért eredményekről kérdezzetek.

Mivel hosszú évek óta tagja vagyok az elnökségnek, folyamatos áttekintésem van arról, hogy mi történik a szakmában. Szerintem csak az elnökség összetételében történt nagyobb arányú változás, amúgy minden megy tovább nagyrészt azon a nyomvonalon, ahol korábban is, de némi korrekcióval, mert megváltoztak a külső-belső körülmények. Az egyik ilyen külső körülmény, hogy eltűntek a külső pénzforrásaink. Az NKA-tól, a MASZRÉ-től, az MKA-tól, a felsőoktatási szakkönyvtámogatástól érkező pályázati pénzek mostanra lényegében megszűntek, miközben meg kell állnunk a lábunkon és változatlanul megrendezzük a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivált, az Ünnepi Könyvhétet vagy a Frankfurti Könyv-

vásárt. Valamennyi támogatást innen-onnan össze tudunk kalapozni, de ez már nem az az „aranykorszak”, amikor biztosan számolhattunk a működésünkhöz szükséges pénzzel. Azzal is szembe kellett néznünk, hogy nagyon durva veszteségeket szenvedett el a könyvszakma a tönkrement cégekkel, akik elsősorban a kis vállalkozásokat rántották magukkal. A nagy cégek kompenzálni tudták a keletkezett hiányokat. Az Alexandra csődje nagyon nagy pofon volt...

...túl van már rajta a könyvszakma?

Nem vagyunk még túl. Szeptember elején volt egy szakmai beszélgetés a Petőfi Irodalmi Múzeumban, ahol L. Simon László országgyűlési képviselő KSH statisztikákra hivatkozva elmondta, hogy az elmúlt három évben több száz könyvkiadással foglalkozó vállalkozó ment tönkre. A különféle specializálódott kiadók, például a tudományos és szakkiadóknak ugyancsak folytatják az agóniájukat, Gyurgyák János, az Osiris Kiadó igazgató-főszerkesztője drasztikusan csökkenő példányszámokról beszélt az előbb említett fórumon. Az általuk

megjelentetett könyvek kiadásához sok pénzre volna szükség, de a korábbi források java része eltűnt, illetve nagyon lecsökkent. De átalakult a szakma struktúrája is. A kis kiadók nem jutnak elég lehetőséghez, ám a közepes méretű kiadók is megszenvedik a mostani helyzetet. Nem kicsit, hanem nagyon. Ráadásul adótörvényi szabályozatlanság miatt számos könyvkiadót súlyt iparűzési adó meg nem fizetése miatt kirótt bírság.

Egy ilyen helyzetben, ahol ennyire megváltoztak a külső és belső feltételek, hogyan tudta megmutatni magát a könyvszakma az idei áprilisi könyvfesztiválon?

Szerintem várakozáson felül jól sikerült a könyvfesztivál. Összesen 160 magyar standon mutatták be újdonságaikat a könyvkiadók, 100 külföldi és 400 magyar író, tudós, művész vett részt a budapesti seregszemlén, ahol több mint 170 színvonalas program közül válogathatott a nagyközönség. Az idei évben Daniel Kehlmann, neves német író kapta a Budapest Nagydíjat, Szerbia pedig díszvendégként bemutatta a könyvkiadását.

Jövőre ki a nagydíj várományosa, illetve ki lesz a díszvendég?

Egy igazi könyves fenegyerek, Karl Ove Knausgård norvég író és reményeink szerint Norvégia lesz a díszvendég. Mivel jövő októberben Frankfurtban is Norvégia lesz a díszvendég, még nem érkezett hivatalos elfogadó nyilatkozat a norvég könyvszakmai egyesülettől.

Hogy sikerült a könyvhét, terveztek-e változtatásokat a rendezvény lebonyolításában?

Kénytelenek leszünk, mert jövő júniusra szétverik a Vörösmarty teret. Ugyanakkor nem rendezhetjük meg a könyvhétet a bazilika előtti téren sem, ahol korábban már voltunk. Ezzel a problémával a nyár végén felkerestük az V. kerületi polgármestert, aki az Ünnep Könyvhét helyszínének felajánlotta a Duna Korzót, amit köszönettel elfogadtunk. Ez a Vígadó és a Március 15-e tér között húzódó Duna-part. Ez már önmagában hozzájárul a rendezvény megújításához. Fontos lenne a könyvpavilonok felújítása, ami nem egyszerű és nem olcsó mulatság. Keressük a sétányon a megfelelő helyet a színpadoknak is. A pazar látvány, a

Duna a Budai Várral, a Lánchíddal, az Erzsébet híddal remekül fogja emelni a rendezvény színvonalát. Ha beválik a helyszín, akkor reményeim szerint a Vörösmarty térrel összekötve később is tervezhetünk vele.

Hogy alakult idén az MKKE taglétszáma, sikerült a tagok számát növelni?

Sikerült, több mint húsz új szervezet lépett be, aminek köszönhetően jelenleg 124 cég alkotja az egyesületet. Nagyon örülök, hogy ezek között szép számmal találhatók határon túli kiadók.

Melyik nagyobb nemzetközi könyvvásáron képviseltette magát az egyesülés?

– Az MKKE kizárólag Frankfurtban állít standot. A Publishing Hungary szervezésében évről-évre jelen vagyunk a lipcsei és a bolognai könyvvásáron. Fontos lenne a jövőben a londoni könyvvásáron is megmutatni magunkat. Ezen kívül a tagjaink egy része rendszeresen részt vesz a marosvásárhelyi és a belgrádi könyvvásáron is. Örömmel újsághozhatom, hogy jövőre díszvendégek leszünk a szülői nemzetközi könyvvásáron, majd

mi láthatjuk vendégül a közeljövőben a koreai kiadást a budapesti könyvfesztiválon.

Az eddigi könyvforgalmi adatok ismeretében milyen évre számíthat a könyvszakma?

Az idei év első tíz hónapja alapján a nagy hálózatok képviselői diszkrét forgalom növekedést várnak. A karácsonyi forgalmat nem merték előre megjósolni, de a januártól-októberig mutatkozó eladási számok bizakodásra adhatnak okot. Köztudomású, hogy az egész évi forgalom szempontjából a karácsonyi kiadás mindig is meghatározó, nem lesz ez másként idén sem, de erről majd csak utólag lehet nyilatkozni.

Jövő évben mire kívánjátok helyezni a hangsúlyt, mik főbb terveitek?

Szeretnénk tovább növelni a taglétszámot. Fontos, hogy minél több kiadó tömörüljön az egyesülésbe, mert akkor még erőteljesebben tudjuk képviselni a könyvszakma érdekeit. Alapvető feladatunk a kis kiadók megmentése, akik a könyvszakma átstrukturálódása és az Alexandra csődje miatt elvesztették árbevételüknek több mint a felét és ezáltal rendkívül nehéz helyzetbe kerültek. Nagyon fontos lenne a számukra anyagi támogatást kiharcolni, hogy ne vesszen el az a szellemi tőke, amivel ők rendelkeznek.

Mit gondolsz a papíralapú kiadás jövőjéről?

A szakkönyvkiadás területén komoly műhelyek agóniájának lehetünk tanúi, pedig kiesésük pótolhatatlan szellemi veszteség. Nem vesztettem el az optimizmusomat, de a körülmények nem hasonlítanak az induláskori „aranykor-szakra”, amikor a férjemmel, Vince Gáborral belevágtunk a kiadásba. Talán nem is racionális ez az optimizmus, ezért inkább reménynek mondanám.

